

Barne- Likestillings- og Inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep,
0030 Oslo

Vårt arkiv:
Saksbehandler:

Autisme er en gjennomgripende utviklingsforstyrrelse som medfører omfattende funksjonsvansker. Vanskene griper inn i ulike livsområder og varer hele livet. Hovedvanskene er knyttet til: omfattende forståelsesvansker knyttet til språk, kommunikasjon og sosiale relasjoner, uttalte begrensninger i aktiviteter og interesser, samt særegne reaksjoner på omgivelsene.

Autismeforeningen i Norge ble stiftet i 1965 og har ca. 4.700 medlemmer. Foreningen er en sammenslutning av personer med diagnoser innen autismspekteret, foreldre og andre pårørende, fagfolk og andre interesserte.

NOU 2012:5 BEDRE BESKYTTELSE AV BARNES UTVIKLING

Autismeforeningen i Norge viser til Barne-, likestillings-, og inkluderingsdepartementets høringsbrev av 11. mai 2012 og vi har noen kommentarer til de foreslåtte endringene.

Autismeforeningen er glad for at barnevernet er satt på dagsordenen. Autismeforeningen vil hevde at for fagfolk uten tilstrekkelig kompetanse, er likheter i symptomer ved tilknytningsforstyrrelse og ved en autismspekterdiagnose (ASD) svært stor. Vi vil derfor understreke hvor viktig det er å ta hensyn til en eksisterende ASD, eller sørge for utredning i saker hvor det kan være tvil.

Det er gjennomgående i hele dokumentet at det ikke står noe spesifikt om at barnevernstjenesten skal innhente kompetanse, f.eks. innen autismspekteret for å sikre god utredning av barnet.

Å ha barn med nedsatt funksjonsevne, er en merbelastning for familien. (NTNU samfunnsforskning; «Å bruke seg sjøl både på retta og vranga». Rapport 2012). Autismeforeningen ser en økning i saker meldt til barnevernet i forhold til barn som har en autismspekterdiagnose. (jf. sak i Brennpunkt i november 2010?)

Autismeforeningen viser til bekymringsmelding til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet 26. juni 2012. Hovedpunktene i bekymringsmeldingen er de samme som vi vil påpeke i denne høringsuttalelsen.

Autismeforeningen mener det er nødvendig at det rettes fokus mot årsaksforholdene i barnevernssakene da likeartede symptomer kan ha forskjellige årsaker og være forskjellige fenomener.

Det må sikres gode rutiner som fanger opp disse barna, slik at de blir tilbudt en diagnostisk vurdering før barnevernet eventuelt går videre med andre tiltak i forhold til barnets miljø og omsorgssituasjon.

Det er avgjørende for barnas beste at samarbeidet mellom Barnevernet og BUP fungerer slik at utredning og diagnostisering kan gjennomføres grundig før Barnevernets eventuelle inngripen.

Autismeforeningen støtter utvalgets overordnede prinsippl om at barnets beste skal være viktigst.

Autismeforeningens erfaring er at når barn med ASD kommer i kontakt med barnevernet, er kompetanse om tilknytningsforstyrrelser stor, mens kompetanse om ASD er liten.

Autismeforeningen får henvendelser fra familier som forteller at eksisterende diagnose settes til side og erstattes med tilknytningsforstyrrelse, eller at utredning for mulig ASD ikke gjøres. Det er ekstra traumatisk for barn med ASD å bli tatt bort fra familien, ettersom de er gjennomgående mer avhengig av struktur, forutsigbarhet og kontinuitet i hverdagen enn normalfungerende barn. Barna mister sin trygghet ved omsorgsovertakelse. Derfor bør dette være absolutt siste løsning. Autismeforeningen understreker betydningen av hjelpetiltak i hjemmet, og at det er ekstremt viktig at dette prøves før en eventuell omsorgsovertakelse. Dette gjelder ikke minst familier med fremmedspråklig bakgrunn.

Autismeforeningen i Norge er fornøyd med at utvalget kommer med anbefalinger om mer forskning, utviklingsarbeid, endringer, vurderinger og utredninger; kap.2.2.6. Spesielt viser vi til punktet om samarbeid, der ressursteam nevnes. Arbeidet med Individuell Plan er viktig for barn med ASD, for å sikre kontinuitet, helhet og langsiktighet. Barne- og ungdomspsykiatrien og/eller habiliteringstjenesten, og pedagogisk-psykologisk tjeneste er viktige samarbeidspartnere for å sikre barnas beste.

I kap. 3 redegjør utvalget for generelle prinsippl. Autismeforeningen vil påpeke at det i for liten grad tas opp hvorvidt det kan være tvil i forhold til at det kan være andre årsaker, f.eks. ASD, som ligger til grunn for vanskene hos familien. Det står bl.a. at barna kan få feil hjelp fordi tiltak blir feilaktige eller er sviktende begrunnet hvis bare én type overgrep er kartlagt. Dette gjelder også hvis det egentlig foreligger en ASD. Tidlig intervensjon er også nevnt som meget viktig, og det er helt vesentlig også ved ASD.

Kap. 4 og 5 Fylkesnemnda, jf. 4.5, er avgjørelsesmyndighet, og noen ganger treffer leder i nemnda avgjørelse alene. Det sier seg selv at grundig arbeid og utredning med kompetente fagpersoner er vesentlig for at avgjørelsene som tas i nemnda skal være til barnets beste.

Autismeforeningen mener at det biologiske prinsippl skal være gjeldende, men at der barnets beste bryter med prinsippl, er det barnets beste som er viktigst. Det må, så vidt mulig, settes inn tilstrekkelig og riktig hjelpetiltak i hjemmet, før omsorgsovertakelse vedtas. Dette er også en

Side2/3

plikt kommunen har, jamfør Barnevernlovens § 4-4 (kapittel 5.5.2, side 52). «Det mildeste inngreps prinsipp».

Autismeforeningen er enig i at det bør settes en tidsfrist for hvor lenge man skal prøve hjelpetiltak i hjemmet. Forutsetningen her er imidlertid at barnevernet har sørget for nødvendig kompetanse for kartlegging av barnets behov og problematikk i denne fasen, f.eks. utredning for å avdekke en ASD. Barnets beste må være et gjennomgående prinsipp, diagnose eller ikke. Er beredskapshjem/fosterhjem den beste løsningen, må det også der være fokus på tilrettelegging og oppfølging i forhold til diagnose og individuell tilrettelegging.

Kap 6. Autismeforeningen får flere henvendelser om at ASD blir ignorert av Barnevernet og at barn blir plassert i beredskapshjem på andre grunnlag. Det blir enda viktigere å få inn personer med autisemekompetanse i disse sakene, siden det skal foreligge skjerpet bevisførsel før tilbakeføring til foreldrene når barna er plassert utenfor hjemmet (6.2.4, side 70)

6.6.3, side 81, sier noe om terskler. Autismeforeningen får mange henvendelser der foreldre ikke får gjennomslag for at barna trenger tiltak for å dekke særlige behov. Henvendelser fra foreldre som blir utslitt fordi de enten ikke får hjelp de ber om, eller ikke får utredet om barnet f.eks. har en autismespekterdiagnose. I neste omgang kommer barnevernet inn i bildet fordi barnets behov ikke blir oppfylt fra foreldrenes side. Vi mener det må gis hjelp til familien før familien er helt utslitt, og følgen er at det går ut over omsorg og omsorgsevne. I forhold til familier med fremmedspråklig bakgrunn, er det også viktig å sørge for at språk- og kulturell forståelse ikke er et hinder for å få rettighetsfestet hjelp.

Autismeforeningen støtter utvalgets ønske om å styrke samarbeid på tvers av etatene (15.4.2, side 162), og vil understreke at dette er en forutsetning for at barn med ASD skal få den oppfølging og hjelp de trenger.

I vedlegg 1 side 176, informeres det om oppdatert kunnskap om tidlig utvikling. Det sies ingenting om differensialdiagnoser, og det reagerer vi sterkt på. Autismeforeningen er bekymret for at Barnevernets fokus på tilknytningsforstyrrelser og omsorgsevne er til hinder for at alternative årsaksforhold blir sett. Differensialdiagnostiske utfordringer bør også være et sentralt kompetanseområde innenfor Barnevernet.

Vennlig hilsen

Annette Drangsholt
Leder

Åse Gårder
Daglig leder

Side3/3